

5. évfolyam Történelem (NAT 2020)

Az ókori Hellász története:

- A görög törzsek megtelepedése és életmódja.
- Az ókori görögök vallása és az olimpiák.
- Az ókori Athén és Spárta.
- A görög-perzsa háborúk története.
- Nagy Sándor birodalma.

A Római Birodalom története:

- A világbirodalom kialakulása.
- A pun háborúk története.
- Királyság, köztársaság és császárság Rómában.
- Róma és a provinciák.
- Mindennapi élet az ókori Római Birodalomban.
- A népvándorlás és a Nyugatrómai Birodalom bukása.

A korai középkor története Európában és Magyarországon:

- A feudális gazdaság és társadalom kialakulása.
- A hűbériség és a lovagok élete.
- Gazdálkodás a feudális nagybirtokokon.
- A feudális egyház hatalma.
- A középkori városok kialakulása.
- Kézművesipar és kereskedelem a középkorban.
- Honfoglalás és letelepedés.
- Államalapítás: I. István uralkodása.
- I. László és Könyves Kálmán uralkodása.
- Az Aranybulla.
- IV. Béla uralkodása és a tatárjárás.

A tanuló tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel – a kerettantervben megadott lépték szerint. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen évszámok, nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történetek

eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez. Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között. Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.

6. évfolyam **Történelem (NAT 2020)**

A virágzó középkor Magyarországon:

- I. Károly országa
- I. (Nagy) Lajos
- Zsigmond, a császár és király
- Egy középkori magyar város, Buda
- Hunyadi János a törökverő
- Hunyadi Mátyás
- A királyi hatalom meggyengülése
- A középkori Magyarország bukása

A világ és Európa a kora újkorban:

- Az Európán kívüli világ
- Fölfedezők és hódítók
- A fölfedezések hatása
- Reformáció és katolikus megújulás
- Küzdelem a tengerekért
- Forradalom Angliában
- Fényes uralkodói udvarok
- A felvilágosodás
- Nemzet születik: az Amerikai Egyesült Államok

Magyarország a kora újkorban:

- A három részre szakadt ország élete
- A végvári harcok
- Reformáció és katolikus megújulás Magyarországon
- Az erdélyi fejedelemség aranykora
- Habsburg-ellenes harcok a XVII. században
- A török kiűzése Magyarországról
- Hazánk a Habsburg Birodalomban
- II. József

A forradalmak és a polgárosodás kora Európában:

- A francia forradalom első szakasza
- Az alkotmányos királyságtól a terror bukásáig
- Napóleon császársága
- Forradalom az iparban és a mezőgazdaságban
- Változások a társadalomban
- A Szent Szövetség évtizedei

A polgárosodás kora Magyarországon:

- Magyarország a napóleoni háborúk korában
- A reformkor hajnalán
- Az első reformországgyűlés
- Széchenyi István és Kossuth Lajos
- Magyarország fejlődése az 1840-es években

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc:

- A forradalom kezdete
- Támadás az alkotmányos Magyarország ellen
- Össztűz Magyarországra
- Tavaszi hadjárat
- Az orosz beavatkozás - vereség

A tanuló ismerje fel, hogy a múltban való tájékozódást segítik a kulcsfogalmak és fogalmak, amelyek fejlesztik a történelmi tájékozódás és gondolkodás kialakulását. A történelmet formáló, alapvető folyamatokat, összefüggéseket ismerje fel. Tudja, hogy az egyes népeket főleg vallásuk és kultúrájuk, életmódjuk alapján tudjuk megkülönböztetni. Tudja, hogy a történelmi jelenségeket, folyamatokat társadalmi, gazdasági tényezők együttesen befolyásolják.

Ismerje fel a társadalmi munkamegosztás jelentőségét, amely az árutermelés és pénzgazdálkodás, illetve a városiasodás kialakulásához vezet. Tudja, hogy a társadalmakban eltérő jogokkal rendelkező és eltérő vagyoni helyzetű emberek alkotnak rétegeket, csoportokat. Tudja, hogy a társadalmi, gazdasági, politikai és vallási küzdelmek számos esetben összekapcsolódnak. Legyen képes különbséget tenni a történelem különböző típusú forrásai között, és legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. Ismerje a híres történelmi személyiségek jellemzéséhez szükséges kulcsszavakat, cselekedeteket. Ismerje az időszámítás alapelemeit (korszak, évszázad, évezred) tudjon ez alapján kronológiai számításokat végezni. Ismerje néhány kiemelkedő esemény időpontját. Legyen képes egyszerű

térképeket másolni, alaprajzot készíteni. Legyen képes helyeket megkeresni, megmutatni térképen.

7. évfolyam Történelem (NAT 2020)

A polgári Európa létrejötte:

- Az ipari forradalom első szakasza.
- Oroszország a XVIII. században: I. Péter cár reformjai.
- Az észak-amerikai függetlenségi háború története.
- A nagy francia forradalom fő eseményei.
- Napóleon császársága.

Magyarország története a XVIII-XIX. században:

- Mária Terézia és II. József uralkodása. - A magyar jakobinus mozgalom.
- Széchenyi István és Kossuth Lajos reformtervei.
- A törvényhozás menete a reformkorban, reformországgyűlések.
- Politikai küzdelmek 1847-ben.

Forradalom és szabadságharc:

- Polgári forradalom Pest-Budán 1848. márc. 15.
- Az áprilisi törvények.
- A szabadságharc kitörése.
- A téli hadjárat.
- A tavaszi hadjárat.
- A szabadságharc bukása.
- Megtorlás és Haynau-rémuralma.
- A Bach-rendszer és a kiegyezés.

Európa és a világ a XIX. században:

- A gyárípar kialakulása és jellemzői.
- Az ipari forradalom második szakasza.

- A szabadverseny és a monopolkapitalizmus jellemzői.
- Az olasz és a német egység létrejötte.
- Polgárháború az USA-ban.
- A tőkekivitel és a gyarmatosítás.

Az I. világháború története:

- Katonai szövetségek kialakulása a világháború előtt.
- A háború kitörése: a szarajevói merénylet.
- A világháború első szakasza.
- A tömegek és a gépek háborúja.
- A világháború vége: a Központi Hatalmak veresége.

Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról. A diák tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban. Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit. Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit. Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit. Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni. Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

TÖRTÉNELEM

8. évfolyam (NAT 2020)

A forradalomtól az ezredfordulóig:

- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A kádári diktatúra
- Élet a kádár rendszerben
- Rendszerváltás Magyarországon
- Magyarország a rendszerváltoztatás után

Együttélés a Kárpát-medencében:

- A határon túli magyarok
- A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig

Népesedés és társadalom:

- A hagyományos/agrártársadalmak
- A modern ipari társadalmak

A demokratikus állam:

- A modern demokrácia gyökerei
- A modern magyar állam

Régiók története:

- Magyarország és az Európai Unió
- Közép-Európa
- Az Amerikai Egyesült Államok
- India
- Kína
- A Közel-Kelet

Mérlegen a magyar történelem:

- Lányomaink a nagyvilágban
- A magyar megmaradás kérdései

Az általános iskola 8. évfolyamának történelemtanításánál az életkori sajátosságok figyelembevételével már törekedni kell az események és folyamatok összetettebb bemutatására. A tanuló ekkor már a magasabb szintű, elvontabb fogalmi gondolkodásra is képessé válik, ezért a képszerűség és a történettanításon alapuló történelemtanítás elvének alkalmazása mellett megkezdődik az elemző jellegű feldolgozás: összetett okok és következmények feltárása, az egyes történelmi jelenségek és folyamatok több szempontú értelmezése. A tevékenységalapú tanulásnak továbbra is meghatározó szerepe van, ezért a kerettantervi beosztás időt hagy és lehetőséget teremt a műveltető történelemtanulásra, az ismeretek szélesebb körű alkalmazására, a kooperatív technikák előtérbe helyezésére, a sokoldalú kompetenciafejlesztésre, amelyek már a középiskolai történelem tanulmányokra, követelményekre való felkészítést is kell, hogy szolgálják.

Mivel a 8. évfolyamra a tanuló formálódó absztrakt gondolkodása a jellemző, ez megengedi, hogy a tananyag alapvetően kronologikus elrendezésű legyen, ami a legalkalmasabb a mai világot meghatározó 19–20. századi folyamatok értelmezésére. Az

egyetemes és a magyar történeti témák vegyesen, korszakokhoz köthető témakörökbe rendezve jelennek meg. Kisebb mértékben, de továbbra is jellemző, hogy a tanterv az általános jelenségeket a magyar történelem példáin keresztül dolgozza fel. Az eseménytörténetet két tematikus és négy szintetizáló témakör egészíti ki. Utóbbiak hosszsmetszeti jellegűek: a demográfia, a demokrácia, az egyes kiemelt régiók történetét, valamint a nemzeti kultúránk és történelmünk eredményeit tekintik át a kezdetektől napjainkig. Legfőbb céljuk a négy év alatt tanultak áttekintése, illetve ezeknek a témáknak magasabb szintű, integráló, szintetizáló értelmezése.